

EXPUNERE DE MOTIVE

CONSILIUL ECONOMIC SI SOCIAL

Inregistrat nr. 3125

Data 5-11-2011

Secțiunea 1 Titlul proiectului de act normativ

Lege privind executarea pedepselor, măsurilor educative și a altor măsuri dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, neprivative de libertate

Secțiunea a 2-a Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

Adoptarea Noului Cod penal și a Noului Cod de procedură penală, ce introduc în sistemul penal român schimbări de substanță cu privire la sancțiunile și măsurile neprivative de libertate aplicabile în cursul procesului penal impunea o reconfigurare a cadrului general privind executarea acestora.

Cadrul legislativ existent în materie, reprezentat de dispozițiile câtorva articole din Legea nr.275/2006 privind executarea pedepselor și măsurilor dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, care vin în completarea normelor înscrise în Codul penal și în Codul de procedură penală nu mai poate fi considerat ca fiind adecvat noilor reglementări. Reglementarea sumară a regimului de executare a sancțiunilor și măsurilor neprivative de libertate din legea în vigoare își are originea în sfera redusă a acestor sancțiuni și măsuri prevăzute de Codul penal și Codul de procedură penală, la momentul intrării lor în vigoare. Într-adevăr, instituții ca suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei, libertatea supravegheată însoțită de obligații impuse minorului, suspendarea sub supraveghere sau sub control aplicabilă minorilor, liberarea provizorie sub control judiciar, sancțiunile aplicabile persoanelor juridice nu și-au găsit locul în legislația penală română la momentul adoptării codurilor în vigoare, ele fiind consacrate prin modificări legislative ulterioare anului 1989. Aceste modificări legislative nu au acordat întotdeauna atenția cuvenită reglementării modului de executare a măsurilor nou introduse, legislația cadru privind executarea rămânând centrată pe executarea în regim privativ de libertate.

În condițiile în care noile coduri în materie penală extind și mai mult sfera sancțiunilor și măsurilor comunitare (consacrând amânarea aplicării pedepsei, munca în folosul comunității, extinzând domeniul măsurilor educative neprivative de libertate etc.) o reglementare cadru a executării pedepselor și măsurilor neprivative de libertate, distinctă de cea referitoare la executarea în regim privativ de libertate, s-a afirmat ca o necesitate legislativă.

2. Schimbări preconizate

Prezentul proiect de lege este structurat în 9 titluri, care reglementează aspecte precum:

1. Titlul I - Dispoziții generale: Capitolul I - Domeniul și scopul reglementării; Capitolul II - Principii; Capitolul III - Caracterul jurisdicțional al executării; Capitolul IV - Colaborarea cu instituțiile din comunitate în executarea pedepselor și măsurilor neprivative de libertate;

2. Titlul II - Executarea pedepselor neprivative de libertate: Capitolul I - Executarea pedepsei amenzii aplicabile persoanei fizice; Capitolul II - Executarea pedepsei amenzii aplicabile persoanei juridice; Capitolul III - Executarea pedepsei accesorii a interzicerii exercitării unor drepturi; Capitolul IV - Executarea pedepselor complementare aplicabile persoanei fizice, respectiv persoanei juridice; Capitolul V - Efectele fuziunii, absorbției, divizării, reducerii capitalului social, dizolvării sau lichidării persoanei juridice în faza de executare;

3. Titlul III - Executarea măsurilor de supraveghere și a obligațiilor dispuse de instanță potrivit Codului penal: Capitolul I - Dispoziții generale; Capitolul II - Amânarea aplicării pedepsei; Capitolul III - Suspendarea executării pedepsei sub supraveghere; Capitolul IV - Liberarea condiționată;

4. Titlul IV - Dispoziții privind executarea măsurilor educative neprivative de libertate: Capitolul I - Dispoziții generale; Capitolul II - Executarea măsurilor educative neprivative de libertate; Capitolul III - Dispoziții comune;

5. Titlul V - Executarea măsurilor de siguranță;

6. Titlul VI - Obligațiile impuse în caz de amânare sau întrerupere a executării pedepsei detențiunii pe viață sau a închisorii

7. Titlul VII - Măsurile preventive neprivative de libertate: Capitolul I - Măsurile preventive neprivative de libertate aplicabile persoanei fizice; Capitolul II - Măsurile preventive aplicabile persoanei juridice;

8. Titlul VIII - Executarea obligațiilor stabilite de procuror în cazul renunțării la urmărirea penală;

9. Titlul IX - Dispoziții tranzitorii și finale.

2.1. Titlul I - Dispoziții generale

Titlul I cuprinde două capitole, primul dintre acestea fiind consacrat circumscrierii domeniului de aplicare al legii și definirii unor termeni utilizați mai frecvent în cuprinsul actului normativ.

Capitolul al II-lea este rezervat **principiilor generale** care guvernează executarea sancțiunilor și măsurilor neprivative de libertate dintre care sunt de menționat: legalitatea executării, respectarea drepturilor și libertăților fundamentale cu accent pe respectarea principiului demnității umane și a dreptului la viață privată, nediscriminarea etc.

Capitolul al III-lea este consacrat **caracterului jurisdicțional al executării**, activitatea de punere în executare a sancțiunilor și măsurilor neprivative de libertate fiind plasată, în cea mai mare parte, sub autoritatea judecătorului delegat cu executarea. Dispozițiile art. 15-17 reconfigurează astfel statutul și rolul judecătorului delegat cu executarea, aceasta asumând o mare parte a deciziilor din faza de executare.

Capitolul al IV-lea este rezervat reglementării generale a **modului de implicare a instituțiilor din comunitate** în procesul de executare a pedepselor și măsurilor neprivative de libertate, această implicare fiind de esența noului regim de executare și constituind o garanție a realizării scopului sancțiunilor și măsurilor comunitare. Dispozițiile

acestui capitol reglementează, între altele, o procedură clară, simplă și transparentă de acreditare a persoanelor din comunitate ce urmează a fi implicate în punerea în executare a sancțiunilor și măsurilor neprivative de libertate, procedură ce oferă garanția identificării acelor persoane juridice cărora serviciul de probațiune le poate încredința fără riscuri sarcini legate de executare.

2.2. Titlul II - Executarea pedepselor neprivative de libertate.

Titlul dedicat reglementării modului de executare a pedepselor neprivative de libertate cuprinde distinct prevederi privind executarea pedepsei amenzii, a pedepselor accesorii, respectiv a celor complementare, cu nuanțările specifice în cazul în care acestea sunt dispuse în sancționarea penală a persoanei juridice.

Capitolul I al acestui titlu reglementează **procedura de executare a amenzii în cazul persoanei fizice**. Astfel, achitarea integrală a amenzii se face în termen de 3 luni de la rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare, iar comunicarea achitării amenzii se face către judecător delegat cu executarea, direct de către persoana condamnată, în termen de 15 zile de la efectuarea acesteia. Ca și în reglementarea anterioară, în cazul imposibilității achitării integrale a amenzii, se poate dispune eșalonarea plății acesteia în rate lunare pe o perioadă ce nu poate depăși 2 ani. Dispunerea acestei eșalonări se va face de către judecătorul delegat cu executarea, printr-o încheiere nesupusă nici unei căi de atac.

Procedura în cazul neexecutării pedepsei amenzii reflectă noua abordare a acestei pedepse cuprinsă în Codul penal și anume, posibilitatea executării acesteia prin prestarea unei munci în folosul comunității, soluție care înlătură neajunsul reglementării anterioare în cazul neexecutării amenzii în ipoteza în care condamnatul este de bunăcredință, însă este în imposibilitate neimputabilă de a executa amenda și de a fi executat silit. Astfel, proiectul cuprinde prevederi distincte referitoare la sesizarea instanței de executare de către judecătorul delegat, după cum neexecutarea amenzii este sau nu imputabilă condamnatului. În cazul în care aceasta nu este imputabilă condamnatului, iar acesta își dă consimțământul, instanța va dispune, potrivit art. 64 din Codul penal, prestarea unei munci neremunerate în folosul comunității. În cazul în care condamnatul nu își dă acordul pentru prestarea unei munci, sau când neexecutarea amenzii este imputabilă condamnatului, instanța de executare va înlocui amenda cu închisoarea în condițiile art. 64, respectiv art. 63 din Codul penal.

Aceste proceduri sunt aplicabile, în mod corespunzător, și în cazul executării amenzii care însoțește pedeapsa închisorii, cu precizarea că, din motive obiective, munca în folosul comunității dispusă pentru executarea pedepsei amenzii se va executa după executarea sau considerarea ca executată a pedepsei închisorii.

Procedura de executare a amenzii în cazul persoanei juridice, reglementată în Capitolul II, este relativ asemănătoare cu cea referitoare la persoana fizică, cu mențiunea că, în caz de neexecutare singura posibilitate rămâne executarea silită potrivit dispozițiilor Codului de procedură fiscală, în cazul persoanei juridice nefiind posibilă executarea prin muncă în folosul comunității.

Punerea în executare a pedepselor accesorii (Capitolul III) se va realiza prin transmiterea de către judecătorul delegat al instanței în a cărei circumscripție se află locul de deținere, corespunzătoare în grad instanței de executare, a unei copii de pe dispozitivul hotărârii, unor persoane sau instituții specifice, indicate distinct în proiect, în funcție de tipul de interdicție dispusă. Textul cuprinde, de asemenea, și o referire la posibilitatea acordării de permisiuni în executarea pedepsei accesorii, atunci când aceasta se execută fără ca persoana condamnată să fie privată de libertate.

Punerea în executare a pedepselor complementare (Capitolul IV) cuprinde prevederi distincte, după cum acestea sunt aplicabile persoanei fizice sau persoanei juridice.

Astfel, în cazul punerii în executare a **pedepsei complementare a interzicerii exercitării unor drepturi de către o persoană fizică** se reglementează distinct și detaliat persoanele juridice de drept public sau privat autorizate să supravegheze exercitarea dreptului respectiv, care vor fi înștiințate de judecătorul delegat. De exemplu, pentru interzicerea dreptului de a fi ales în autoritățile publice sau în orice alte funcții publice, comunicarea se face primăriei de la domiciliul, precum și, dacă este cazul, celei în care își are locuința persoanei condamnate, pentru interzicerea dreptului de a deține, purta și folosi orice categorie de arme, comunicarea se face inspectoratului județean de poliție în a cărui circumscripție își are domiciliul, precum și, dacă este cazul, celui în care își are locuința condamnatul, pentru interzicerea dreptului de a se apropia de locuința, locul de muncă, școala sau alte locuri unde victima desfășoară activități sociale, în condițiile stabilite de instanța de judecată comunicarea se face victimei, inspectoratului județean de poliție în a cărui circumscripție își are domiciliul, precum și, dacă este cazul, celui în care își are locuința condamnatul și inspectoratelor județene de poliție în a căror circumscripție se află locurile vizate de interdicție.

Proiectul reglementează, cu titlu de noutate, posibilitatea acordării, de către judecătorul delegat cu executarea, de permisiuni în executarea pedepsei complementare a interzicerii unor drepturi. Instituția îmbină atât necesitatea reabilitării sociale a persoanei condamnate, cât și latura umanistă ce trebuie să însoțească executarea unei sancțiuni penale. Judecătorul va putea acorda o permisiune pe o perioadă ce nu poate depăși 5 zile pentru următoarele cazuri: participarea persoanei supravegheate la căsătoria, botezul sau înhumarea unui membru de familie, dintre cei prevăzuți la art. 177 din Codul penal; participarea la un concurs în vederea ocupării unui loc de muncă; susținerea unui examen ori urmarea unui tratament sau a unei intervenții medicale. Pe parcursul unui an se pot acorda permisiuni de maxim 30 zile pe an. Cererea persoanei supravegheate se soluționează în camera de consiliu, după ascultarea acesteia și a consilierului de probațiune. Instanța se pronunță prin încheiere definitivă.

Pedeapsa complementară a degradării militare se pune în executare prin trimiterea de către judecătorul delegat al instanței de executare a unei copii de pe dispozitivul hotărârii comandantului unității militare în a cărei evidență este luată persoana condamnată, respectiv Centrului Militar Județean sau Zonal de la domiciliul condamnatului.

Articolul dedicat punerii în executare a **pedepsei complementare a publicării hotărârii de condamnare** cuprinde prevederi distincte referitoare la termenele de publicare, identificarea cotidianului național sau local în care va avea loc publicarea, precum și la obligația judecătorului delegat de sesizare a organului de urmărire penală competent, pentru cercetarea săvârșirii infracțiunii de neexecutare a sancțiunilor penale (art. 228 alin.(1) din Codul penal), în cazul în care persoana condamnată nu procedează la efectuarea plății pentru publicare.

Secțiunea a II – a din Capitolul IV reglementează **executarea pedepselor complementare aplicabile persoanei juridice**. Art. 34 – dispoziții comune reglementează, cu caracter de noutate în legislația execuțional penală a pedepselor aplicabile persoanelor juridice, instituțiile cărora judecătorul delegat al instanței de executare urmează să le transmită copie după dispozitiv, în vederea înscrierii de mențiuni referitoare la pedepsele complementare dispuse în registrele specifice. De exemplu,

pentru cazul în care persoana juridică respectivă este societate comercială, informarea se va face Oficiului Național al Registrului Comerțului, în vederea înscrierii mențiunii în Registrul comerțului computerizat pentru persoane juridice și persoane fizice, iar pentru cazul în care persoana juridică a fost condamnată pentru săvârșirea unor infracțiuni privind spălarea banilor ori finanțarea actelor de terorism informarea se va face Oficiului Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor, Băncii Naționale a României, Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare, Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor și Comisiei de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private.

Executarea pedepsei complementare a dizolvării persoanei juridice presupune comunicarea hotărârii de condamnare de către judecătorul delegat cu executarea, persoanei juridice respective, precum și organului care a autorizat înființarea persoanei juridice, respectiv organului care a înregistrat persoana juridică. Dizolvarea urmează a se realiza potrivit prevederilor legale specifice fiecărui tip de persoană juridică supusă acestei măsuri. De la reglementările specifice dizolvării persoanei juridice în funcție de tipul acesteia, prin proiect se propune o derogare comună și importantă - lichidarea va avea loc întotdeauna prin intermediul unui lichidator.

În ceea ce privește **executarea pedepsei complementare a suspendării activității sau a uneia dintre activitățile persoanei juridice**, respectiv a **executării pedepsei complementare a închiderii unor puncte de lucru ale persoanei juridice**, proiectul propune transmiterea unei copii după dispozitiv organelor de poliție în a căror circumscripție se află persoanele juridice sau punctele de lucru ale acestora față de care au fost dispuse pedepsele complementare respective, pentru verificarea respectării măsurii dispuse.

Executarea pedepsei complementare a interzicerii de a participa la procedurile de achiziții publice constă în transmiterea, de către judecătorul delegat, instituțiilor prevăzute la art. 31 și administratorului sistemului electronic de achiziții publice, pentru ca acesta, la rândul său, în aplicarea prevederilor legale specifice, să dispună cele necesare pentru neînregistrarea în sistem a persoanelor supuse acestei măsuri.

Executarea pedepsei complementare a plasării sub supraveghere judiciară – pedeapsă nouă în regimul sancționator aplicabil persoanelor juridice care săvârșesc infracțiuni, constă în desemnarea de către judecătorul delegat a unui mandatar judiciar din rândul practicienilor în insolvență sau experților judiciari. Această calitate de mandatar judiciar este acordată, așadar, prin efectul legii unei persoane ce face parte din corpul practicienilor în insolvență, sau al experților judiciari și care exercită, de regulă, alte atribuții. Astfel, practicienilor în insolvență li se mai adaugă o atribuție în sistemul răspunderii penale a persoanei juridice, pe lângă cea de reprezentare a persoanei juridice inculpate în cadrul procesului penal, cea de supraveghere pe o durată determinată a activității care a determinat a ocazionat comiterea infracțiunii, pe o perioadă de la unu la 3 ani. În ceea ce privește experții judiciari, aceștia primesc, prin prezentul proiect, pentru prima dată, noi competențe, distincte de cele ce caracterizează acest corp profesional.

Atribuțiile mandatului judiciar vor fi limitate la supravegherea activității persoanei juridice, fără intervenție în gestionarea respectivei activități. Totodată, mandatarul judiciar este obligat a sesiza judecătorul delegat în cazul în care persoana juridică îl împiedică să își exercite atribuțiile sau în cazul în care constată că persoana juridică nu a luat măsurile necesare în vederea prevenirii comiterii de noi infracțiuni. În acest ultim caz, instanța poate dispune înlocuirea pedepsei cu cea a suspendării pedepsei persoanei juridice.

În ceea ce privește **executarea afișării hotărârii de condamnare**, respectiv **executarea publicării hotărârii de condamnare**, proiectul detaliază termenele în care

acestea se execută, obligațiile persoanei juridice condamnate, obligațiile de verificare ce revin organelor de poliție, respectiv judecătorului delegat, precum și modul de sancționare a neexecutării pedepsei și anume, dispunerea suspendării activității sau a uneia dintre activitățile persoanei juridice până la punerea în executare a pedepsei complementare, dar nu mai mult de 3 luni.

Având în vedere faptul că, dinamica economică și libertatea comerțului facilitează și, respectiv, permite unei persoane juridice, în special societate comercială, să opereze modificări atât în forma de organizare, cât și cu privire la capitalul social, s-a impus reglementarea unei proceduri și a unei obligații față de persoana juridică rezultată. Astfel, atât în Codul de procedură penală, cât și în prezentul proiect, s-a reglementat o prevedere relativ similară celei de la art. 151 alin.(2) din Codul penal, potrivit căreia în cazul intervenției unor modificări ale persoanei juridice, persoana juridică succesoare poartă obligația executării pedepsei. Potrivit art. 42 din proiect – **asigurarea executării pedepselor aplicate persoanei juridice, în caz de fuziune, absorbție, divizare, reducere a capitalului social, dizolvare sau lichidare a persoanei juridice condamnate**, executarea pedepselor aplicabile persoanei juridice condamnate continuă față de persoana juridică rezultată prin fuziune, absorbție sau care a dobândit fracțiuni din patrimoniul persoanei divizate și care preia obligațiile și interdicțiile persoanei juridice condamnate.

2.3. Titlul III este consacrat executării măsurilor de supraveghere și a obligațiilor dispuse de instanță potrivit Codului penal și cuprinde numeroase reglementări cu caracter de noutate, dată fiind diversificarea în Noul Cod penal a modalităților de individualizare a executării ce implică respectarea unor măsuri de supraveghere și îndeplinirea unor obligații.

Capitolul I reunește o serie de **dispoziții generale**, aplicabile tuturor modalităților de individualizare reglementate. Dintre acestea pot fi menționate ca elemente de noutate acordarea de către consilierul de probațiune a unor permisiuni de cel mult 5 zile în executarea obligațiilor prevăzute la art. 85 alin.(2) lit.e) și f), respectiv art.101 alin. (2) lit.d) și e) din Codul penal, atunci când persoana supravegheată urmează să participe la căsătoria, botezul sau funeraliile unui membru de familie, dintre cei prevăzuți la art. 177 din Codul penal, la un concurs în vederea ocupării unui loc de muncă sau să susțină un examen. De asemenea, este reglementată durata și procedura de acordare de către instanță acordul pentru părăsirea țării de către cel supravegheat, potrivit art. 85 alin.(2) lit. i), respectiv art. 93 alin.(2) lit. d) din Codul penal.

Capitolul II este consacrat executării unei măsuri nou-introduse în legislația penală română - **amânarea aplicării pedepsei**. Rolul central în punerea în executare a acestei modalități revine serviciului de probațiune, sub autoritatea judecătorului delegat cu executarea. Proiectul propune în acest context reglementarea modului de supraveghere a îndeplinirii obligațiilor prevăzute de art. 85 din Codul penal, cu accent pe obligația de a urma un curs de pregătire școlară ori de calificare profesională, de a urma un program de reintegrare socială sau de a presta o activitate neremunerată în folosul comunității. În legătură cu această din urmă obligație, se reglementează în detaliu regimul de executare, stabilindu-se că o zi de muncă înseamnă 2 ore de activitate prestată efectiv dar și că în cazul persoanelor supravegheate care desfășoară o activitate remunerată sau urmează cursuri de învățământ ori de calificare profesională, durata muncii prestate în aceeași zi calendaristică poate fi de maxim 2 ore. La solicitarea persoanei supravegheate, durata muncii prestate poate fi prelungită cu până la 2 ore de muncă. În zilele nelucrătoare sau în cazul persoanelor care nu desfășoară o activitate remunerată ori nu urmează cursuri

de învățământ sau de calificare profesională, durata muncii prestate într-o zi calendaristică nu poate depăși 8 ore. De asemenea, ca o măsură de protecție a persoanei supravegheate textul prevede că munca nu se execută în timpul nopții sau în zilele de duminică și în zilele declarate, potrivit legii, sărbători legale decât la solicitarea persoanei și în măsura în care acest lucru este posibil.

Alte dispoziții cuprinse în acest capitol privesc procedura de urmat pentru revocarea amânării, dar și modul de cooperare între serviciul de probațiune și alte organe abilitate să supravegheze efectiv îndeplinirea unora dintre obligațiile prevăzute la art. 85 din Codul penal.

Pentru situația în care executarea muncii nu mai este posibilă în niciuna din cele două instituții din comunitate menționate în hotărâre, consilierul de probațiune sesizează judecătorul delegat cu executarea, care va desemna o altă instituție din comunitate pentru executarea muncii, iar în situația în care persoana supravegheată care, în timpul prestării muncii neremunerate în folosul comunității, a devenit incapabilă de muncă în urma unui accident sau a unei boli profesionale beneficiază de pensie de invaliditate, în condițiile legii.

Capitolul III reglementează **suspendarea executării pedepsei sub supraveghere**. Dată fiind similitudinea obligațiilor ce pot fi impuse în acest context cu cele asociate amânării aplicării pedepsei, textele din acest capitol fac trimitere la normele corespunzătoare din materia amânării.

Capitolul IV cuprinde dispoziții referitoare la **liberarea condiționată**. Având în vedere modificarea importantă adusă de noul Cod penal cu privire la regimul liberării, proiectul propune o reglementare unitară a monitorizării respectării măsurilor de supraveghere și obligațiilor impuse celui liberat. În plus, sunt incluse în acest capitol norme procedurale cu privire la modificarea sau încetarea obligațiilor impuse și la revocarea liberării. Ca o măsură de protecție a persoanei vătămate prin infracțiune, se prevede că sesizarea serviciului de probațiune cu privire la nerespectarea obligațiilor prevăzute la art. 101 alin. (2) lit. c) – g) din Codul Penal poate fi făcută, după caz, și de persoana vătămată sau de altă persoană interesată.

2.4. Titlul IV cuprinde dispoziții privind executarea măsurilor educative neprivative de libertate. Având în vedere noua reglementare a regimului sancționator al minorilor dată de noul Cod penal, se impune cu necesitate elaborarea unui cadru legislativ adecvat în materia executării măsurilor educative neprivative de libertate. Normele incluse în acest Titlu sunt structurate în trei capitole.

Capitolul I este rezervat **dispozițiilor generale**. Sunt astfel reafirmate scopul și coordonatele executării măsurilor educative, subliniindu-se necesitatea adecvării conținutului acestora la vârsta, personalitatea, starea de sănătate, situația familială și socială a minorului dar și necesitatea executării lor ținând seama de interesul superior al copilului. În același timp este delimitat cadrul instituțional al executării, art. 64 alin. (1) stabilind că organizarea, supravegherea și controlul executării măsurilor educative neprivative de libertate se desfășoară sub coordonarea serviciului de probațiune.

Capitolul II cuprinde cele mai importante dispoziții din acest titlu, fiind consacrat **punerii în executare a măsurilor educative neprivative de libertate**. Cu privire la executarea **stagiului de formare civică** se prevede că este organizat sub forma unor sesiuni continue sau periodice, derulate pe durata a cel mult 4 luni, având în vedere un număr de 8 ore de formare civică lunar, și include unul sau mai multe module cu caracter teoretic sau aplicativ, adaptate vârstei și personalității minorilor incluși în respectivul stagiul și ținând seama, pe cât posibil, de natura infracțiunii comise. Cursurile de formare

civică se vor elabora pe baza Programei-cadru aprobate prin ordin comun de către Ministrul Justiției și Ministrului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, în conformitate cu Standardele minime de lucru în probațiune pentru instituțiile din comunitate.

În privința măsurii **supravegherii** proiectul propune ca supravegherea și îndrumarea minorului în executarea măsurii educative a supravegherii să fie încredințată părinților minorului, celor care l-au adoptat sau tutorelui, iar în măsura în care aceștia nu pot asigura supravegherea în condiții satisfăcătoare, unei persoane de încredere, de preferință unei rude apropiate, la cererea acesteia.

Consemnarea la sfârșit de săptămână se propune a se executa pe durata unor sfârșituri de săptămână consecutive, afară de cazul în care instanța, sau judecătorul delegat cu executarea la propunerea consilierului de probațiune, a dispus altfel. Supravegherea nemijlocită a respectării măsurii revine, de regulă, persoanei majore cu care locuiește minorul ori altei persoane majore desemnate de instanța de judecată.

Cu privire la **asistarea zilnică** proiectul propune ca programul pe care trebuie să-l respecte minorul și activitățile pe care acesta trebuie să le îndeplinească să fie stabilite de comun acord de către consilierul de probațiune și părinți, tutore sau altă persoană în grija căreia se află minorul, cu consultarea acestuia. În acest fel se ține seama de posibilitățile părinților de a se implica în monitorizarea activității zilnice a minorului, având în vedere programul și responsabilitățile sociale și familiale ale acestora, fiind create premisele pentru o colaborare efectivă între ei și consilierul de probațiune în derularea măsurii. În caz de dezacord, programul se stabilește de către judecătorul delegat cu executarea.

Capitolul III reunește **dispoziții comune** privind executarea măsurilor educative neprivative de libertate. Sunt reglementate în acest context modul de supraveghere a îndeplinirii obligațiilor impuse minorului în completarea conținutului măsurii educative potrivit art. 121 din Codul penal, acordarea unor permisiuni cu o durată de cel mult 5 zile în îndeplinirea acestor obligații, dar și dispoziții procedurale privind mecanismul de modificare sau încetare a unora dintre obligații sau de prelungire ori înlocuire a măsurii educative potrivit art. 123 din Codul penal. De asemenea, este înlăturată o lacună existentă în reglementarea actuală, privind supravegherea minorului căsătorit, care, potrivit legii civile dobândește capacitate deplină de exercițiu, dar din punctul de vedere al legii penale rămâne supus regimului sancționator prevăzut pentru minori. Proiectul propune astfel ca supravegherea modului de executare a măsurii educative în acest caz să fie exercitată de către consilierul de probațiune.

2.5. Titlul V este dedicat **executării măsurilor de siguranță**. Astfel, în cazul **executării măsurilor de siguranță cu caracter medical**, sunt făcute precizări cu privire la costurile tratamentului medical, costuri ce trebuie să fie acoperite de la bugetul de stat.

În cazul **interzicerii ocupării unei funcții sau exercitării unei profesii**, judecătorul delegat va transmite copie de pe dispozitivul hotărârii persoanei juridice în cadrul căreia persoana exercită respectiva funcție, profesie, meserie sau activitate precum și, dacă este cazul, persoanei juridice care asigură organizarea și coordonarea exercitării profesiei sau activității respective sau inspectoratului județean de poliție în a cărui circumscripție își are domiciliul condamnatul.

În cazul **executării măsurii de siguranță a confiscării speciale**, proiectul reglementează distinct situația și valorificarea bunurilor confiscate, în funcție de natura acestora și de instituțiile în păstrarea cărora se află la momentul dispunerii măsurii. Astfel,

proiectul reglementează modalitatea de distrugere a lucrurilor confiscate, dar și valorificarea altor bunuri, respectiv consemnarea sumelor de bani confiscate.

2.6. Titlul VI cuprinde dispoziții privind executarea obligațiilor impuse în caz de amânare sau întrerupere a executării pedepsei detențiunii pe viață sau a închisorii. În acest context proiectul propune supravegherea de către organele de poliție a modului de îndeplinire a obligațiilor prevăzute de art. 590 din Codul de procedură penală. Totodată se propune ca organul de poliție desemnat prin hotărâre să informeze victima sau membrii familiei acesteia despre întreruperea executării pedepsei atunci când s-a stabilit interdicția de a comunica sau a se apropia de persoanele menționate.

2.7. Având în vedere faptul că, proiectul reglementează nu doar executarea pedepselor, ci și a altor măsuri neprivative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, în **Titlul VII** sunt cuprinse distinct măsuri de punere în executare a controlului judiciar și a controlului judiciar pe cauțiune, **măsuri preventive aplicabile persoanei fizice**, respectiv, dispoziții de punere în executare a **măsurilor preventive dispuse față de persoana juridică**.

Aceste prevederi identifică, în esență, instituțiile însărcinate să pună în executare sau să supravegheze îndeplinirea obligațiilor dispuse față de persoana condamnată, de exemplu organul de poliție, instituția sanitară sau banca, în cazul obligațiilor impuse persoanei fizice, respectiv Oficiului Național al Registrului Comerțului sau Ministerul Justiției în cazul persoanelor juridice condamnate.

Este, de asemenea, reglementată situația constatării și sesizării nerespectării măsurilor preventive luate față de persoana condamnată, cu precizarea faptului că, în cazul persoanei juridice, efectuarea de către aceasta a unor operațiuni cu încălcarea măsurii preventive dispuse atrage nulitatea absolută a actelor juridice încheiate.

2.8. Având în vedere că, prin Codul de procedură penală se reglementează o nouă instituție, și anume, **renunțarea la urmărirea penală**, potrivit căreia, procurorul, în anumite cazuri și condiții, poate renunța la promovarea unor acțiuni penale în cauzele minore, în care nu există un interes public, însă, cu dispunerea unor obligații față de inculpat, **Titlul VIII** din proiect stabilește modalitatea de executare a obligațiilor dispuse.

Referitor la **executarea obligațiilor legate de repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune**, persoana față de care s-a renunțat la urmărire penală trebuie ca, în termen de 6 luni de la comunicarea ordonanței să facă dovada îndeplinirii acestora. Dacă inculpatul și partea civilă nu ajung la un acord cu privire la quantumul despăgubirilor datorate sau la modalitatea de reparare a prejudiciului, părțile se pot adresa instanței civile, această ipoteză nefiind un motiv pentru dispunerea revocării renunțării la urmărire penală. Revocarea ordonanței prin care s-a dispus renunțarea la urmărire nu se poate face nici în situația în care persoana față de care s-a dispus renunțarea dovedește că nu dispune de mijloacele necesare reparării integrale a prejudiciului, dar a reparat o parte din acesta, corespunzător posibilităților sale.

Cât privește **executarea obligației de a cere public scuze persoanei vătămate**, aceasta se va realiza fie prin folosirea unor mijloace de comunicare în masă, fie în mod direct, cu condiția să fie de față două sau mai multe persoane în afară de inculpat și persoana vătămată, în prezența unui reprezentant al poliției.

Cu privire la **prestarea muncii neremunerate în folosul comunității**, spre deosebire de executarea acesteia ca modalitate de executare a pedepsei amenzii sau ca obligație dispusă în cadrul altor instituții reglementate în prezentul proiect, executarea ca

urmare a dispoziției procurorului în cazul renunțării la urmărire penală, urmează a fi îndrumată și verificată de către organul de poliție în circumscripția căruia se afla instituția unde se va presta munca.

În sfârșit, în ceea ce privește **frecventarea unui program de consiliere**, persoana față de care s-a renunțat la urmărire penală este obligată ca în termenul stabilit de procuror să identifice și să urmeze pe cheltuială proprie un program de consiliere indicat de procuror, oferit de o instituție din comunitate abilitată.

2.9. Titlul final al legii - Dispoziții tranzitorii și finale stabilește faptul că prevederile prezentei legi se aplică în mod corespunzător și străinilor care se află în cursul unor proceduri în fața organelor judiciare sau în executarea unei pedepse ori măsuri neprivative de libertate în România, dar și termenul de intrare în vigoare al legii, prin corelare cu data intrării în vigoare a Legii nr.286/2009 - Codul penal.

De asemenea, în termen de 90 zile de la publicarea în Monitorul Oficial a prezentei legi, Guvernul urmează să adopte prin hotărâre, Regulamentul de aplicare a dispozițiilor acesteia, iar în termen de 6 luni, Guvernul va adopta prin hotărâre, Standardele minime de lucru în probațiune pentru instituțiile din comunitate, prevăzut la art. 18 alin.(6).

Prin prezentul proiect se abrogă prevederile art. 7 - 10 din Legea nr. 275/2006 privind executarea pedepselor și a măsurilor dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, cu modificările și completările ulterioare, precum și orice alte dispoziții contrare.

3. Alte informații

La elaborarea soluțiilor legislative ale proiectului de Lege privind executarea pedepselor, măsurilor educative și a altor măsuri dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, neprivative de libertate, a fost avută în vedere Constituția României, republicată, Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, legislația națională actuală în domeniul executării pedepselor și măsurilor neprivative de libertate, fiind efectuată și o analiză a doctrinei și jurisprudenței în materie.

De asemenea, la elaborarea prezentului proiect au fost consultate și legislațiile statelor membre ale Uniunii Europene. Menționăm în acest sens, Ordonanța Guvernului nr. 45-174 din 2 februarie 1945 privind sancțiunea educativă a stagiului de formare civică și Decretul nr. 2004-31 din 5 ianuarie 2004 pentru aplicarea art. 15-1 al Ordonanța Guvernului nr. 45-174 din 2 februarie 1945 privind sancțiunea educativă a stagiului de formare civică (Franța), Legea organică nr. 5/2000 privind răspunderea penală a minorilor și Decretul regal nr. 1774/2004 pentru aprobarea Regulamentului de punere în aplicare a Legii organice nr. 5/2000 privind răspunderea penală a minorilor (Spania), precum și Legea nr. 681/1981 privind sancțiunile administrative, cu modificările și completările ulterioare (Italia).

În egală măsură, la elaborarea proiectului au fost avute în vedere și Recomandările Consiliului Europei în materie, dintre care amintim: Recomandarea Consiliului Europei nr. R(92)16 referitoare la regulile europene privind sancțiunile și măsurile comunitare, Recomandarea Consiliului Europei nr. R(97)12 privind personalul implicat în implementarea sancțiunilor și măsurilor comunitare, Recomandarea Consiliului Europei nr. (99)22 privind reducerea creșterii populației din penitenciare și suprapopularea acestora, Recomandarea Consiliului Europei nr. (2000)22 privind îmbunătățirea implementării Regulilor europene privind sancțiunile și măsurile

comunitare, Recomandarea Consiliului Europei nr. (2003)22 privind liberarea condiționată, Recomandarea Consiliului Europei nr. (2006)2 privind regulile europene în domeniul penitenciarelor, Recomandarea Consiliului Europei nr. (2008)11 privind regulile europene pentru infractorii minori subiect al sancțiunilor și măsurilor penale și Recomandarea Consiliului Europei nr. (2010)1 privind regulile europene în domeniul probațiunii.

Secțiunea a 3-a Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ

1. Impactul macroeconomic	Nu este cazul
1 ¹ . Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	Nu este cazul
2. Impactul asupra mediului de afaceri	Nu este cazul
3. Impactul social	Prin obiectul său de reglementare și caracterul normelor sale, adresându-se tuturor persoanelor care pot fi implicate în raporturi juridice privind executarea pedepselor, măsurilor educative și a altor măsuri dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, neprivative de libertate, proiectul are un impact social semnificativ.
4. Impactul asupra mediului	Nu este cazul
5. Alte informații	Nu este cazul

Secțiunea a 4-a Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

Pentru a fi puse în aplicare, soluțiile legislative propuse prin proiectul Codului penal și prin proiectul Codului de procedură penală, care constituie temeiul elaborării prezentului proiect de lege de executare a pedepselor neprivative de libertate, vor fi dublate de acțiuni de ordin administrativ-organizatoric din partea executivului, de natură să permită desfășurarea în condiții optime a tuturor procedurilor reglementate. Impactul măsurilor preconizate prin prezentul proiect necesită o abordare globală, bazată pe o analiză aprofundată privind punerea efectivă în aplicare a tuturor noilor reglementări în materie penală, procesual-penală și execuțional penală.

În vederea stabilirii impactului se vor avea în vedere și concluziile experților în cadrul proiectului de reformă judiciară desfășurat împreună cu Banca Mondială privind „Asistența tehnică în vederea pregătirii pentru punerea în aplicare a noului Cod Civil, Cod Penal, Cod de Procedură Civilă, Cod de Procedură Penală” - proiect coordonat de Ministerul Justiției în calitate de beneficiar și S.C.A. Țuca Zbârcea & Asociații, S.C. KPMG România S.A., The Gallup Organization-România S.R.L. și Hewitt Associates Sp. Z.o.o. în calitate de consultant, cu participarea Consiliului Superior al Magistraturii, a Ministerului Public și a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Secțiunea a 5-a
Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

<p>1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea proiectului de act normativ:</p> <p>a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ;</p> <p>b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.</p>	<p>a) Acte care vor fi abrogate: - art. 7-10 din Legea nr. 275/2006 privind executarea pedepselor și a măsurilor dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, cu modificările și completările ulterioare, precum și orice alte dispoziții contrare;</p> <p>b) - Regulamentul de aplicare a dispozițiilor acesteia, adoptat prin hotărâre a Guvernului; - Standardele minime de lucru în probațiune pentru instituțiile din comunitate, aprobate prin hotărâre a Guvernului; - Programa-cadru, aprobate prin ordin comun de către Ministrul Justiției și Ministrul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.</p>
<p>2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare</p>	<p>Nu este cazul</p>
<p>3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare</p>	<p>Nu este cazul</p>
<p>4. Decizii ale Curții de Justiție a Uniunii Europene</p>	<p>Nu este cazul</p>
<p>5. Decizii ale Curții Europene a Drepturilor Omului.</p>	
<p>6. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente</p>	<p>Nu este cazul</p>
<p>7. Alte informații</p>	<p>Nu este cazul</p>

Secțiunea a 6-a
Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

<p>1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate</p>	<p>Proiectul de act normativ a fost afișat pe pagina de internet a Ministerului Justiției, în conformitate cu prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică</p>
---	---

2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ	
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative	Nu este cazul.
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente	Nu este cazul
5. Informații privind avizarea de către a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Este necesar avizul: - Consiliului Legislativ; - Consiliul Economic și Social; - Consiliului Superior al Magistraturii.
6. Alte informații	Nu este cazul

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ	Proiectul de act normativ a fost afișat pe pagina de internet a Ministerului Justiției, în conformitate cu prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică
2. Informarea societății civile cu privire la eventualele impacturi asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Nu este cazul
3. Alte informații	Nu este cazul

Secțiunea a 8-a
Măsuri de implementare

1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	Pentru asigurarea punerii în aplicare a prevederilor prezentului proiect de lege, acesta va fi completat de către proiectul de lege privind organizarea și funcționarea sistemului de probațiune, care propune înființarea Direcției Naționale de Probațiune, în subordinea Ministerului Justiției și structurilor teritoriale ale acesteia, prin reorganizarea Direcției de Probațiune și a serviciilor de probațiune existente în prezent.
2. Alte informații	

Având în vedere cele menționate mai sus, a fost întocmit prezentul proiect de Lege privind executarea pedepselor, măsurilor educative și a altor măsuri dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, neprivative de libertate, pe care îl supunem spre aprobare.

MINISTRUL JUSTIȚIEI

Cătălin Marian PREDOIU

28.07.2011

Ministerul Justiției
Secretar de Stat
ALINA MIHAELA BICA

AVIZĂM FAVORABIL:

**MINISTRUL ADMINISTRAȚIEI ȘI
INTERNELOR**

Traian IGAȘ

MINISTRUL FINANTELOR PUBLICE

George IALOMIȚIANU

**MINISTRUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII,
TINERETULUI ȘI SPORTULUI**

Daniel Petru FUNERIU

**MINISTRUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE**

Laurențiu Sebastian LĂZĂROIU

MINISTRUL SĂNĂTĂȚII

Cseke ATTILA